Нэгдэлчдийн гараар

Эрдэнэсант сумын Саруул амьдрал нэгдлийн хамт олон мал аж ахуй газар тариаланг хослуулан хөгжүүлж жилдээ дунджаар 2,8 сая төгрөгийн орлоготой болж нэгдлийн гишүүдийн үл хуваагдах фонд 7,6 мянган төгрөгт хүрч хөдөлмөр өдрийн нэгжид ноогдох хөлс 1960 оныхоос 2,2 дахин нэмэгдэж нэгдлийн гишүүдийн аж байдал соёлын хэмжээ байнга дээшилсээр байна.

Саруул амьдрал нэгдлийн төвд хүн малын эмнэлэг сум нэгдлийн нэгдсэн контор сургууль, худалдаа орон сууц, соёл үйлчилгээний олон арван барилга сүндэрлэн харагдана.

Энэ бол зургаахан жилийн дотор нэгдэлч олны уран гараар хийгдсэн түүхэн дурсгалтай зүйл.

Гурван өрөөнд 15 ортой нэг ээлжинд 40 хүн хооллох гуанзтай, зочид буудлын тохилог сайхан барилгыг Гомбо ахлагачтай барилга мужааны бригадынхан барьж ашиглалтанд оруулжээ.

Гомбын бригадынхан одоо 200 хүний суудалтай улаан булангийн барилгын ажилд орж энэ онд багтаан ашиглалтанд оруулахаар шуурхайлан ажиллаж байна

Бригад ферм сум нэгдлийнхээ төвийг тохижуулах нэгдлийн гишүүдийн ахуй хангамж, урлаг соёлын үйлчилгээг сайжруулах талаар Саруул амьдрал нэгдлийнхэн ингэж чармайж байна.

Л.Дандар

Үхэрчид ажлаа зөвлөв

Заамар сум нэгдлийн бүх үхэрчид, саальчдын өргөн зөвлөлгөөн саяхан боллоо.

Зөвлөлгөөнд улсын тэргүүний үхэрчдийн бүсийн зөвлөлгөөний шийдвэрийг биелүүлэх үндсэн дээр үхэр сүргийг сүүний чиглэлээр өсгөж ашиг шимийг өсгөж нэмэгдүүлэх арга хэмжээний тухай зоотехникч Лувсандугарын илтгэлийг хэлэлцэв. Зөвлөлгөөнд мал хөдөө аж ахуйн мэргэжилтэн албан газрын дарга нар, сүүний тасгийн эрхлэгч, бэлтгэлийн үхрийг туувр ын замд тарга хүч авахуулж нэгдэлдээ 15000 төгрөгийн орлого оруулсан малчин Ойдов, 1965 онд эр хязаалан хонины амьдын жинг 43 кг хүргэж тушаасан хоньчин Жанчив нар урилгаар оролцлоо. Социалист хөдөлмөрийн бригадын ахлагч Эльший, Жавзанпагма, залуу саальчин Долгор, фермийн дарга Дэлэг нарын 20 шахам хүн үг хэлэв.

Үг хэлсэн хүмүүс тус нэгдлийн үхэр сүргийн өсөлт, нэг малаас ашиглах сүү сүүлийн жилүүдэд буурч байгаа дутагдлыг тодорхой баримт тооцоотойгоор шүүмжилж цаашид нэгдэлчдийнхээ 3 дугаар их хурлаа угтаж үнээ бүрээсээ 500—600 литр сүү саах, фермийн төвийг тохижуулах үүрэг авч ажлын их амжилт гаргахаа илэрхийлэв.

Зөвлөлгөөний дараа нэгдлийн ерөнхий хороо, тэргүүний хүмүүсийг шагнаж, сайн дурын уран сайханчид концерт тоглов.

Б.Дагвадорж

Хөдөлмөр соёлын 100 хоногийн дайчин цуваагаар

Өндөрширээт сумын ХЗЭ ийн үүрээс залуучуудын хөдөлмөр соёлын 100 хоногийн дайчин цуваагаар малын ноос үс, сүү шим ашиглах төрөл бүрийн цуваанууд ажиллан уг ажил дуусмагц дүнгий нь гаргаж байна. Саяхан 12 хүний бүрэлдэхүүнтэй билчээр усжуулах цуваа гарган ажиллууллаа.

Энэ цуваг 60 настай өвгөн Цэрэндавга гуай удирдан ажиллаж байна.

Энэ хүн өнгөрсөн жил өөрийн хүчээр гүнээрээ 6—8 метр усны зузаан нь 1,5—2 метрийн хэмжээтэй 2 худгийг 18 хоногийн дотор гаргаж усгүй билчээрийг усжуулсан тухай тус сонинд нийтлэгдсэнийг уншигчид мартаагүй бизээ.

Ер нь тус сум нэгдлийн хэмжээнд байгаа хашаа худаг ихэнх хэсэг нь энэ хүний гараар бүтсэн юм. Одоо Цэрэндавга гуай 11 залуучуудыг зохион байгуулан хадлан билчээрийн тохиромж бүхий Хөшөөнухаа гэдэг газар гүнээрээ 6 метрийн 1 метр гаруй зузаан устай худгийг 5 хоногийн дотор гаргаж ашиглалтанд оруулаад дахин нэг худаг гаргахаар ажиллаж байна.

Энэ ажилд Алтанбулаг сумын 10 жилийн дунд сургуулийн сурагчдын соёлч нөхөрлөлийн ахлагч Дашням мөн нөхөрлөлийн гишүүн Базарваань нар бусдаасаа илүү идэвхитэй ажиллаж байна.

Ц.Шоовдор

Хүүхдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлье

Сүүлийн жилүүдэд гэмт хэрэг багасаж ирсэн нь чухамхүү нам улс, олон нийтийн байгууллагын бүх талын хүмүүжил, зохион байгуулалтын ажил өргөн олны идэвхтэй тэмцлийн үр дүн мөн бөгөөд цаашид гэмт хэрэг гарах явдлыг багасгаж улмаар бүр мөсөн устгахын тулд улам ч идэвх чармайлт гаргах ёстой.

Ялангуяа өсвөрийн багачуудыг гэмт хэрэгт өртөгдөх явдлаас сэргэмжлэн сэргийлэх нь манай нийгмийн гишүүд иргэн бүрийн эрхэм нандин үүрэг.

Хуучин нийгмийн дадал заншилд автагдсан хүмүүсийн зан төрх ахуй амьдрал нь хүүхдийн оюун санаанд цоо шинээр тусгагдаж түүнийгээ хортой аюултай муу муухай үйл явдал гэдгийг ялган салгаж чадахгүйгээс буюу эсвэл болгоомжгүйгээс буруу үйлдэлд орж хэрэгт өртөгдөж байна

Багачуудыг дээрх байдалд хүргэхгүйн төлөө урьдчилан сэргийлэх бүх ажлаа чиглүүлэх хэрэгтэй. Гэмт хэрэгт хүүхдийг оруулахгүй байх зам бол хүмүүжил юм. Хүүхдийг гэмт хэрэг, хуучин нийгмийн үзэл санаа дадал зуршлийг үзэж ядах үзлээр хүмүүжүүлэхэд юуны урьд гэмт хэрэг гэдэг юу ба ямар хор аюултай болохыг ойлгуулна.

Бага насны хүүхдэд багаас нь эхлээд эцсийн насаа хүртэл хугацаанд сурч боловрох дэлхий ертөнцийн амьдралын тухай үнэнийг ойлгон мэдэх чин эрмэлзлэлт хүмүүжлийг олгох ёстой. Үүний тулд сурган хүмүүжүүлэх ухааны олон янзын арга барилыг хууль зүйн ойлголттой нягт хослон хүүхдийг хүмүүжүүлэхэд хэрэглэх хэрэгтэй.

Энэ нь нийтлэг чанартай бөгөөд бүх хүүхдэд гэмт хэрэг хуучин нийгмийн үзэл санааг жигшин үзэх хүмүүжил олгож байгаа хуулийн суртал ухуулга болно. Харин гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлаа дээрхээс бага жижиг хэмжээнд цөөхөн хүүхдийн дотор тодорхой асуудлаар нэг бүрчлэн ажиллаж гүйцэтгэнэ. Энэ нь жинхэнэ гэмт хэрэгт өртөгдөж болох ёстой л хэрэг хийхээс нь өмнө ухамсарлуулан засах хүмүүс маань тэд юм шүү. Ийм хүүхдийг олж судлахад багш эцэг эх болон нам улс, олон нийтийн байгууллагын эрх баригчид, хуулийн ажилтнуудын нягт нямбай ажиглалтаар судлагдана.

Судалгааг хийхдээ сурлага хүмүүжил ариун цэвэр, бие авч яваа байдал, нөхөрлөж үерхдэг хүний нь орон байрандаа тогтвор суурьшилтай байгаа эсэхэд нь хүүхэд бүрийн цаг үеийн сэтгэлийн хөдлөл, онцлон сонирходог зүйл дээр нь байнга ажиглалт хийж илэрсэн зөв сайн ажиллагааг сайшаан бататгаж дутагдалтай муу зүйл дээр нь засаж бурууг ойлгуулах өөрөөр нь дутагдлыг нь хүлээлгэх орчны нь нөлөөлж байгаа нөхцөл шалтгааныг таслан зогсоох арга хэмжээг яаралтай богино хугацаанд авч буруу хэрэг хийх гэж байсны нь тэр хүүхдэд бүрэн гүйцэд ойлгогдохоор ажил зохиох хэрэгтэй

Харин тэр хүүхдийн нэр хүндийг хамгаалах ажлыг аль болохоор зэрэг явуулах хэрэгтэй.

Хүүхдэд хийх юмгүй мэт их чөлөө цаг гаргаж өгвөл уйтгарлаж дэмий сэлгүүцэж яваад их бага ямар нэгэн зөрчил гаргах явдал байна.

Энэ нь гэмт хэрэгт хальтран орохын нэг нөхцөл юм.

Хүүхдийг гэмт хэрэгт өртүүлэхгүй байхад сургууль, цагдаа сэргийлэх байгууллага, эцэг эхийн зөвлөл өдөр бүр ажлаа нягт холбон хамтарч ажиллах хэрэгтэй.

Төвийн 10 жилийн дунд сургууль 1964 оны 1 дүгээр улирлаас эхлэн энэ талаар ихээхэн анхаарч аймгийн цагдан сэргийлэх хэлтэстэй хамтран ажилласны үрээр 1964 оны 2, 3, 4 дүгээр улирал, 1965 оны 1 дүгээр улиралд нэг ч хүүхдийг гэмт хэрэгт оруулаагүй байна.

Гэмт хэрэгтэй тэмцэх ажил бүх нийтийн хэрэг болон өрнөж байгаа одоо үед бидний хамтач ажиллагаа урьд урьдаас улам илүү хүчтэй болох ёстой.

Г.Сангө

(Аймгийн Цагдан сэргийлэх хэлтсийн дарга)

ЗХУ—д

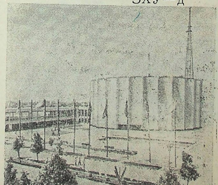

Зөвлөлт Узбекстаны нийслэлд барилга байгуулалтын ажил өргөн далайцтай явагдаж байна.

Зураг дээр: Ташкентын урлагийн ордон. Энд концертын болон киноны 2500 хүний суудал бүхий их танхимууд бий.

Хариуцлагатай эрхлэгч **Н МӨНХӨӨ**

(Х—00131) «Анхдугаар таван жил» сонины газар хэвлэв.

Орон бүхний пролетари нар нэгдэгтүн!

Анхдугаар ТАВАН ЖИЛ

Төв аймгийн намын хороо, А. Д. Х. Гүйцэтгэх захиргааны сонин.

18 дахь жилдээ
№ 55(1456)

1965 оны
7 дугаар сарын 22

ПҮРЭВ

Тариа хураалтын бэлтгэлийг шуурхайлан хангая

1964 онд манай аймгийн сангийн аж ахуй, МААМ станц, ХАА—н нэгдлүүд үр тариа, малын тэжээл, төмс хүнсний ногооны хураалтын бэлтгэлийг сайн хийснээр үр тарианы төлөвлөгөөт ургацыг га бүрээс 1,8 центнерээр,улсад тушаах будааг 3000 тонноор нэмэгдүүлсний дотор Жаргалант, Угтаал, Батсүмбэр, Баянцогтын сангийн аж ахуй, Эрдэнэсант, Алтанбулаг, Лүн, Өнжүүл, Баянбараатын ХАА—н нэгдлүүд улаан буудайн төлөвлөгөөг 30—50 хувиар давуулсан юм.

Урьд оныхоо амжилтыг бататгаж улам илүү бүтээл гаргах явдал САА, МААМ Станц ХАА-н нэгдлүүдийн чухал зорилт мөн.

Энэ зорилтыг хангах нь намрын тариа хураалтанд хир зэрэг чанар чансаатай бэлтгэснээс шууд шалтгаална.

1965 онд тус аймаг 111,0 мянган га газрын ургацыг хураах, үүний дотор үр тарианыхаа 80—аас доошгүй хувийг ангилах, ирэх жилийн үрийг хүрэлцээтэй нөөцлөн цэвэрлэж бэлтгэх, 28750 га газрын цэвдэгш хагалах ажлуудыг тариа хураалттай зэрэгцүүлж хийх болно.

Нөгөө талаар энэ жилийн ургац олонх газрууд дээр гоц сайн байгаа, мөн он удаан эдлэгдсэн техникийн ээлэх хувь улам бүр нэмэгдэж байгаагийн дагуу засварын ажлын хэмжээ, шаардлага төдий чинээ өндөрт тавигдаж байна.

Жаргалантын САА техник засах 8 групп байгуулан ажиллаж комбайны моторын засварыг ихэвчилж, нийт техник засварыг 8 дугаар сарын 10—ны дотор дуусгахаар тодорхой төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна.

Үүнчлэн Батсүмбэр, Баянцогтын САА, Сэргэлэнгийн МААМ станц бэлтгэл ажилдаа ороод явж байна.

Гэвч Архуст, Угтаалын САА, Баяндэлгэр,Эрдэнэсантын МААМ станцууд намрын тариа хураалтын бэлтгэлийг бараг эхлээгүй ихээхэн хоцрогдож явна.

Ер нь тариа хураалтын ажлын хувь заяа техниктэй шууд холбоотой бөгөөд иймээс ч бидний гол зорилго техник нэг бүрийг сайтар засварлаж ажилд бэлэн болгоход оршино.

1964 оны намрын тариа хураалтаар САА, станцуудын 40 гаруй комбайн ажилд гараагүй нээр барахгүй бүтэн жилдээ 10—20 га газрын үр тариаг цайруулсан комбайн ч байв.

Сэргэлэн, Эрдэнэсант, Баяндэлгэрийн станцууд дээр үтрэмийн машинуудын 50 хувь засварлагдаагүй ажилд орсон нь будаа цэвэрлэлтийг удаашруулж тушаалтыг 11 сар хүртэл сунжруулж, үр будааг хавар цэвэрлэхэд хүргэж байсныг санах хэрэгтэй.

Дээрх байдлаас дүгнэлт хийж намрын тариа хураалтанд ажиллах техникүүдийг нэг бүрчлэн шалган үзэж САА, МААМ станц бүх засварын нарийн график төлөвлөгөө гаргаж, техникийг зангилгааны аргаар засварлах тасаг, бригад бүрийн бэлтгэл ба хураалтын үеэр гүйцэтгэх үүргийг тодорхой тавьж хооронд нь уралдаантай ажиллуулж биелэлтийг тухай бүр шалган дүгнэж ололт дутагдлыг засч байвал зохино.

Засварыг эхнээс нь зохион байгуулалттай, чанар сайтай явуулахын тулд засварын бэлтгэл ажлыг урьдчилан хангах ёстой.

Юуны урьд техникийн сэлбэг хэрэглэлийг олж бэлтгэх, засварчдыг байр, холбогдох багаж тэргүүтнээр хангах нь чухал юм.

САА, ХАА—н нэгдэл, станцууд үтрэмийг байгуулах ба засах түүнд хэрэглэгдэх багаж зэвсгийг төхөөрөх, шатахуун татах, ногоо хадгалах зоорь засах ба барих аж ахуйн бэлтгэл зэрэг ажлууд хослон хийгдэх ёстой. Зассан техник бүрийн чанарыг нарийн шалгаж техник эзэмшигчдэд акт бүртгэлтэй хүлээлгэн өгөх ба техникээ дээд хэмжээгээр эзэмшихтэй холбогдсон үүрэг амлалт авахуулах, техникийг сайн эзэмших, идэвхтэй хөдөлгөөнийг өрнүүлбэл зохино.

Тасаг бригад бүрд хөдөлмөрийн зохион байгуулалтыг нарийн хийж, түлш, орон сууц, эмнэлэг үйлчилгээг бүрэн хангаи, хөдөлмөрийн бүтээмжийг дээшлүүлэн, тариа хураалтын бэлтгэлийг 8 дугаар сарын 20 нд бэлэн болгосон байх хэрэгтэй.

Намын үүр, хороод АДХ—ын Гүйцэтгэх захиргаад, хяналт шалгалт, удирдамжийг далайцтай тавьж, хурал зөвлөлгөөнөөр хэлэлцэн явцыг эрс сайжруулан нийт хөдөлмөрчдийг тариа хураалтанд сайн бэлтгэх нь чухал болоод байна. 1965 оны намрын тариа хураалтанд үлгэртэй сайн бэлтгэх нь бүх инженер, техникчид, агрономчид, мэргэжилтэн, бүх тариачдын эрхэм зорилт мөн.

Вьетнамын нутгаас хурдан тонил

Америкийн империалистууд, Вьетнамын ард түмний эрх чөлөөний тэмцлийг дарахын тулд цэргийнхээ тоог 70 мянгад хүргэн түрэмгий ажиллагаагаа улам хүчтэй болгож олон сая үр хүүхдийн амь насанд үхлийн аюул тулгаж байгааг эхчүүд бид гүнээ жигшин эрс шийдвэргэй эсэргүүцэж байна.

Өмнөт Вьетнамын баатарлаг ард түмэн үндсээ чөлөөлөх фронтынхоо удирдлагын дор эрх чөлөөний төлөө Америкийн империалистууд тэдний гар хөл бологч Сайгоны засгийн газрын биеэ худалдан эх орноосоо урвасан генералуудын эсрэг эрс тэмцэж ялалгаас ялалтанд давшин хүн амынхаа 3—ны 2 хувь, газар нутгийнхаа тавны дөрвөн хувийг чөлөөлж аваад чөлөөлөгдсөн газраа эрх тэгш жаргалант амьдралаа цогцлон байгуулж байгаад би ард түмнийхээ хамт бахдан баярлаж байна.

Вьетнамын ард түмний тэмцэл ганцаар бишээ.

Даян дэлхийн бүх шудрага ард түмэн, социалист лагерийн их гэр бүлийнхэн тэднийг дэмжин туслаж байна.

Вьетнамын баатарлаг ард түмэн ялна гэдэгт би бат итгэж байна

Америкийн империалистуудыг энэ бузар түрэмгий үйлдлээ даруй зогсоож Вьетнамын нутгаас хурдан тонилохыг Монголын эхчүүдийн нэгэн адил би эрс шаардаж байна. Монголын эхчүүд бидний энэ шаардлага бол дэлхийн хүн төрөлхтний өсвөрийн залуу үе үр хүүхдийн сайн сайханы төлөө шаардаж байгаа шудрага хүмүүсийн шаардлага юм.

Аймгийн харилцаа холбооны холбоочин эмэгтэй П. Цэдэн

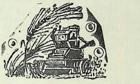

Өндөр ургац даллаж байна

ХАДСАН ӨВС ШИМТЭЙ ХАДУУРЫН ИР ГАНТАЙ

Эрдэнэсант сумын «Саруул амьдрал» нэгдлийнхэн 1964 онд хадлангийн бэлтгэлийг урьдаас сайн хангаж сумын бүх хөдөлмөрчдийн хүчийг энэ ажилд зохион байгуулж, бригад хүмүүсийг уралдаантай ажилуулсаны үр дүнд урьд жилүүдэд хадлангийн төлөвлөгөөг тасалдуулж байсан дутагдлыг арилгаж малын тэжээл бэлтгэх төлөвлөгөөг сумын дүнгээр 110,3 хувиар биелүүлсэн юм.

1965 оны хадлан бэлтгэх төлөвлөгөөг хугацаанаас нь өмнө давуулан биелүүлэх зорилгоор тус сумын намын үүр АДХ—ын гүйцэтгэх захиргаа зохион байгуулалтын тодорхой ажил хийсэн байна.

Намын бүх гишүүдийн хурлаар хадлан, үйлдвэрлэлийн асуудал хэлэлцэж хадлангийн ажил хариуцах сумын комисс байгуулжээ.

Комиссын гишүүд, намын үүрийн товчоо,сумын захиргааны гишүүд хадлангийн бэлтгэлийг хуваарлин авч, хадлангийн багаж хэрэгсэл ажиллах хүн, зүтгэх хүчний судалгаа гаргаж машин тармуурын засварыг чанартай хийжээ.

Хадлангийн комисс хадлангийн талбайг урьдчилан үзэж, хадлангийн бригад, сумын төвийн албан байгууллагуудад авах өвсний төлөвлөгөө хуваарлин өгсөн байна.

Эрдэнэсант сумын нам, улс, олон нийтийн байгууллага урьд жилийн хадлангийн ажилд гарч байсан дутагдлыг засахын хамт өнгөрсөн онд бэлтгэл ажлаа сайн хангаж малын тэжээл бэлтгэх төлөвлөгөөг хугацаанаас нь 15 хоногийн өмнө 105 хувиар биелүүлж сумын аврага хадланч төрүүлсэн намын гишүүн Зундуйдорж даргатай хоёрдугаар бригадын хадланчдын туршлагыг эзэмшихийн тулд аргачлан бичсэн хуудсууд гаргажээ.

Тэрчлэн хадлангийн явцад Алтан хайрцагийн болзол зарлаж өдрийнхөө нормыг давуулан биелүүлсэн хүмүүст шилжин явах шагналт дарцаг аялуулах зэргээр уралдааныг олон хэлбэрээр өрнүүлж хадланчдын ажлыг өдөрт нь дүгнэж малын тэжээл бэлтгэх арга, түүний ач холбогдлын тухай лекц ярианы сэдэв ухуулах хуудас гаргах, хадланчдын дунд сурталчлах бригад гаргаж кино концерт, худалдаа, хүн эмнэлгээр үйлчлэх ажлыг хариуцсан салбар комиссууд гаргасан байна. Ингээд 7 дугаар сарын 19—нд сумын хэмжээгээр морин хадуур 40, хамуур 18, трактор хадуур 2, гар хадуур 200, морь тэмээ 200-тай 300 хүн таван бригад болон хадлангийн талбайд гарлаа.

Өнгөрсөн жил морин хадуураар 5,1—5,6 га талбай хадаж 45 хоногт 92 тонн өвс авсан 1964 оны сумын аврага хадланчин намын гишүүн Ш. Даваа, нэг өдөрт 70 кг—ын 110—115 бухал хийж 35 хоногт 37 тонн өвс хураасан 3 дугаар бригадын хадланч Н. Жамбалдорж, ажлын 35 хоногт морин хамуураар 677 га—гийн өвс хамсан Д. Ишдорж нар өдөрт 5,6—6 га хадах, 70 кг—ын 115—130 бухал хийх, 10—13 га—гийн өвс хамах, машин тармуурыг сайн эзэмшиж урсгал засварыг явцын дунд өөрсдөө хийхээр үүрэг аваад шуурхайлан явна. Эднийг нарлаг сайхан намрын өдөр хадлангийн талбайд ажиллахад халиуран ургасан ногоо хадуурын ир дээр усны долгион шиг үелзээд хэдхэн мөчийн дараа булчинт хадланчдын гараар бухал нуруу сүндэрлэн босно. Энэ нутагт хур бороо их орж өвс ногоо өндөр ургасан болохоор 1 га—гаас 4,1—6 центнер ургац авч болохоор байна. Эрдэнэсант сумын хөдөлмөрчид 5000 тонн өвсийг 35 хоногт багтаан авахаар чармайж, хадуур хамуурын дуу хангинаж ажилч олны өрнөсөн хөдөлмөрийг харахад хадсан өвс нь шимтэй хадуурын ир нь гантай гэж хэн ч хэлэх буй заа.

Д. Дондогдорж

Хадлангийн ажилд идэвхтэй оролцоцгооё

Тус орны малын тэжээлийн баазын чухал хэсэг нь байгалийн хадлан юм.

Өвс бордоог цаг алдалгүй арвин ихээр базааж авсанаар, малын ашиг шим бүтээгдэхүүний гарцыг нэмэгдүүлээд зогсохгүй, малын зүй бусын хорогдлыг багасгах сайн талтай юм.

Мал хэдий чинээ өсвөл, ард түмний материаллаг аж байдал төдий чинээ дээшлэх нь зүй ёсны хэрэг юм.

Малын ашиг шимийг дээшлүүлэх, малыг хүч таргатай байлгах, үхэл хорогдлыг багасгаж тоо толгойг өсгөх явдал эдийн засгийн чухал ач холбогдолтой учраас малын тэжээлийг арвин ихээр бэлтгэх, бэлтгэсэн тэжээлээ үр дүнтэй ашиглах, зөв тэжээх явдал чухал юм.

Манай улсад сүүлийн жилүүдэд малдаа арвин их тэжээл бэлтгэх, хадлан өвс ихээр авах явдалд их ахиц гарч байна.

Зөвхөн 1964 онд улсын хэмжээгээр өвс бэлтгэх төлөвлөгөөг 2,6 хувиар давуулан биелүүлсэний дотор манай аймаг хадлангийн төлөвлөгөөг 102,5 хувиар биелүүлсэн юм

Өнгөрсөн жил Өндөрширээт Угтаал, Эрдэнэсант, Өнжүүл зэрэг сум нэгдэл, САА, өвс хадах болон малын бусад тэжээлийг арвин ихээр бэлтгэж сайхан амжилт гаргасан юм.

1964 онд манай аймгийн ХЗЭ-ийн байгууллагууд, нийт залуучууд малын тэжээл бэлтгэх ажилд маш их үүрэг гүйцэтгэв.

Өнгөрсөн онд залуучуудын хөдөлмөр соёлын 100 хоногийн дайчин цуваагаар 223 эмнэг морийг морин хадуурт сургасан билээ

Үүнээс гадна Өндөрширээт, Бүрэн, Өнжүүл сумдын ХЗЭ—ийн үүр хороод хадлангийн талбай дээр бүх гишүүдийн хурал хийж хадлангийн ажлын ололт дутагдлыг ажлын талбар дээр нь дүгнэж өгсөн нь хүмүүсийн ажлын хариуцлагыг дээшлүүлж, хөдөлмөрийн зохион байгуулалтыг сайжруулж бүтээлийг өндөржүүлсэн сайн талтай шинэ зүйл болсон юм. Өнгөрсөн жил хадлангийн үеэр МХЗЭ—ийн 43 жилийн ойн нэрэмжит өндөр бүтээлийн 15 хоногийн уралдааныг аймгийн ХЗЭ-ийн хороо, аймгийн ХАА—г удирдах газартай хамтран зарласан нь зохих ач холбогдлоо өгсөн юм.

Энэ ажилд манай нийт залуучууд сайхан амжилт гаргасны гадна хадлангийн төлөвлөгөөг хугацаанаас нь өмнө Өндөрширээт, Угтаал, Эрдэнэсант, Өнжүүл зэрэг нилээд сумд 101—110,1 хувиар биелүүлсэн юм.

Өнгөрсөн жил хадланд залуучуудын бригад 49 гарч түүнд 975 залуучууд хамрагдан аймгийн хэмжээгээр бэлтгэх хадлангийн 80,1 хувийг буюу 8620 тонн өвс бэлтгэж сайхан амжилт гаргасан юм.

1965 онд аймгийн хэмжээгээр 115,9 мянган тонн хадлан бэлтгэх бөгөөд үүний 70 хувь буюу 81,1 мянган тонн өвсийг манай эвлэлийн гишүүд залуучуудын хүчээр бэлтгэх зорилт тавигдаж байна.

Иймээс тэжээл бэлтгэх ажилд оршиж байсан өнгөрсөн оны дутагдлыг санаж түүнийг давтахгүй байх хэрэгтэй юм.

Гачуурт, Архуст, Өндөрширээт зэрэг сум, САА—н хадлангийн бэлтгэл ажил сайн хийгдсэн байна.

Архустын САА—н ХЗЭ—ийн хороо хадлангийн багаж хэрэгслэлийг засах залуучуудын салаа байгуулж ажиллуулан тракторын хадуур 10-ыг засаж бэлэн болгосон зэрэг сайхан эхлэлтүүд гарч байна.

Өндөрширээт сумын залуучууд хадлангийн багаж техникийг засаж бэлэн болгосны гадна 51 залуучуудыг 3 бригадад хуваарлин хадланд гаргахаар бэлтгээд байна.

Гэтэл хадлангийн бэлтгэл ажилд хашин хойрго хандаж, техник засварыг хийж дуусаагүй, хадлангийнхаа талбайг одоо болтол сонгон авч хаана хадахаа мэдэхгүй ноцтой дутагдал Дэлгэрхаан, Алтанбулаг, Баянцогт зэрэг сум САА—нуудад оршиж байгааг тэмдэглэх хэрэгтэй.

Хадлангийн ажлын хөдөлмөр зохион байгуулалтыг эртнээс хийж материаллаг урамшлын зүйлийг бэлтгэх, социалист уралдааны болзлыг одооноос гаргаж түүнийгээ хүмүүст сайн таниулах хэрэгтэй.

Чанар сайтай арвин их тэжээл бэлтгэхийн ач холбогдлыг ХЗЭ—ийн ухуулагчид ба идэвхтэнүүдээр хөдөлмөрчдөд тайлбарлуулан таниулах ажлыг зохиож, хүмүүсийн ажлын идэвхийг өрнүүлсэн дайчин далайцтай ажил зохиох нь чухал байна.

Б. *Чимэдцэрэн*

МАХН—ын үүр

Жаргалантын САА—н дунд сургуулийн дэргэд орон тооны бус МАХН—ын үүр (намын үүрийн нарийн бичгийн дарга нь Д. Пүрэв) ажилладаг юм. Тус үүр нь 10 гишүүд орлогчид, 24 идэвхтэнийг хамран сургуулийн хичээл хүмүүжлийн ажлыг сайжруулахад намын хяналтыг чиглүүлэн намын гишүүдийн хүчийг зохион байгуулан ажилладаг юм. Тус үүрийн товчоо юуны өмнө сурагчдын сурлагыг хөдөлмөртэй хослохыг гол болгож пионерийн зуслангт түшиглэн сурагчдын үйлдвэрлэлийн бригад байгуулан мал маллах, тариа тарих, техник эзэмших ажилд сургаж байна.

Намын үүрийн товчоо 1965 он гарсаар үүрийн товчооны болон бүх гишүүдийн хурлаараа намын гишүүдийн манлайлал, хичээл хүмүүжлийн ажлын явц, аж ахуй, засварын ажлыг явуулах, хичээлийн заах аргын туршлага, зэрэг 10 гаруй асуудлыг хэлэлцэж тодорхой заалт өгч ажилласнаар сургуулийн хэмжээгээр 1965—66 оны хичээлийн аж ахуй, засварын ажлыг 20 хоногт багтаан дуусгажээ.

Намын үүрийн ханын сониныг сар тутамд гаргадгийн дээр «Ардын боловсролд» гэдэг нэртэй тусгай сонинг улиралд нэгээс хоёр удаа гаргаж байна.

Намын үүрээс эрхлэн багш ажилчдын дунд унших лекц, онолын ба утга зохиолын ном, тэмдэглэлт өдрүүдийн калиндарчилсан төлөвлөгөөг сар улирлаар боловсруулан олон нийтийн байгууллага сургуулийн захиргаанд өгч түүнийгээ мөрдлөг болгон ажилладаг заншил тогтоожээ.

САА—н төвийн малчдын хороог хуваарлин авч бүх багш нарт айл өрхийг хариуцуулан намын ухуулгыг цаг үеийн ба ажил төрлийн холбогдолтой сэдвээр 7 хоногт 1—2 удаа тогтмол явуулдаг байна. Намын үүрийн товчооны ба бүх гишүүдийн хурлын тогтоол ажлын төлөвлөгөөнд үүрэг өгөгдсөн хүн нэг бүрээс биелэлтийг илтгэх хуудсаар авдаг журмыг тогтоон ажиллаж сумын намын хороонд сар тутам шуурхай мэдээлэл ба ажлын төлөвлөгөөний биелэлтийг ирүүлдэг заншилтай болжээ

Ш. *Ядамсүрэн*

АЙМГИЙН ОРЛОГЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХУГАЦААНД НЬ ХАНГАН БИЕЛҮҮЛЬЕ

Манай материаллаг үйлдвэрлэлийн салбаруудад бүтээгдэж байгаа цэвэр орлогыг ашиг гэж нэрлэдэг билээ.

Энэ ашиг нь улсаас тухайн үйлдэхүүнд зориулан тогтоосон бөөний үнэ ба өөрийн өртөг хоёрын зөрүүгээс гарч ирдэг.

Тийнхүү үйлдвэр аж ахуйн газруудад хүч хөдөлмөр хөрөнгө мөнгө, материалыг хайр гамтай зарж, үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө программыг хангаг биелүүлэх арвин их бүтээгдэхүүн тасралтгүй үйлдвэрлэж гүйлгээний зардлыг хэмнэн бараа борлуулалт, татан авалтыг түргэтгэн аж ахуйн тооцоог хүчтэй болгох замаар ашигаа нэмэгдүүлж, улс орон нутгийн төсвийн орлогыг тогтмол эх үүсвэрээр хангаж байх эрхэм үүрэг хүлээсэн байдаг.

Улс ардын аж ахуй болон нийгмийн соёлын арга хэмжээний санхүүжилт, орлогын төлөвлөгөөний биелэлт аль хир байх хувь заяа үүнтэй уялдан шийдвэрлэгддэг билээ.

Улс ардын аж ахуйг хөгжүүлэх 3 дугаар таван жилийн төлөвлөгөөг биелүүлэх эцсийн жил энэ оны эхний хагас жилийн аймгийн орлогын төлөвлөгөө 98,5 хувь, зарлага санхүүжилт 100,1 хувийн биелэлттэй байгаа нь өнгөрсөн оныхоос үлэмж хэмжээний ахиц олсон байна. Гэвч орон нутгийн сум хороодоос орох орлогын төлөвлөгөө 36,7 хувьтай байгаа нь төдий л хангалттай биш юм. Үйлдвэрлэлийн ажиллагааг урагштай явуулж хөрөнгө мөнгөний эргэлтийг зөв зохицуулан, төлбөр тооцоог цаг тухайд нь шуурхай хийдэг, данс бүртгэл нь сайжирсан төсвийн орлогыг хугацаанд нь шилжүүлдэг үйлдвэр аж ахуйн газрууд цөөнгүй байна.

Тухайлбал аймгийн эмийн сан (ерөнхий нягтлан бодогч нь Лувсандорж) төсөвт төлөх цэвэр ашиг гүйлгээний татвараас орох орлогын төлөвлөгөөг 4 жил дараалан биелүүлж, энэ оны эхний хагас жилийнхээ төлөвлөгөөг 21 6 хувиар давуулж биелүүлээд байна. Тэрчлэн Зуунмод хотын захиргаа, Сэргэлэн, Жаргалант, Өндөрширээт зэрэг сумдын удирдах хариуцлагатан нар орлогын төлөвлөгөөг биелүүлэхэд анхаарлаа тавьж, хүч чармайлттай ажиллан төлбөр тооцооны сахилга батыг нарийн сахиж, бусад байгууллага хүмүүстэй хийх тооцоог шуурхай дуусгаж, хөрөнгийнхөө эргэлтийг түргэтгэн санхүүгийнхээ чадварыг сайжруулахад чиглэсэн тодорхой ажил зохиож байна. Гэтэл бас байгууллагынхаа санхүүгийн ажиллагаанд тодорхой анхаарал тавьж, үйлдвэрлэлээ ашигтай ажиллуулан хөрөнгө мөнгөний эргэлтийг түргэтгэхийн оронд байгууллагынхаа аар саар зардлыг урьдал болгож үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үнийн дүнгээр биелүүлэхийн төлөө хөөцөлдөж бусад талыг орхигдуулдаг зарим аж ахуйн байгууллагуудын удирдах хүмүүс үйлдвэрлэлийг эдийн засгийн тодорхой тооцоо мэдлэгтэйгээр удирдахгүй байгааг анхаарах хэрэгтэй

Аймгийн авто тээврийн 13 дугаар бааз 1 дүгээр улиралд алдагдалтай ажиллаж ашигийн төлөвлөгөөг тасалдуулан өнгөрсөн оны төсөвт төлөх цэвэр ашигийн шимтгэлийн дутууг одоо хүртэл төлж гүйцээгүй хөрөнгийн эргэх чадлаар хомсдон бусад байгууллага хүмүүсэд их өртэй атал авто машины ашиглалт муу, сул зогсолт их гарч тээврийн төлөвлөгөөг тасалдуулахад хүрч байхад баазын удирдах нөхөд тодорхой арга хэмжээ авахгүй байна. Мөн үйлдвэр хоршооллын холбоо бараа борлуулалт, олох ашгийн төлөвлөгөөг хангаагүйгээс эхний хагас жилд төлөх төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 41,2 хувиар тасалдуулжээ.

Угтаалцайдам, Батсүмбэр, Их хайрхан, Гачуурт зэрэг сум хороо, Дэлгэржавлант, Монгол—Унгарын найрамдал, Хэрлэн баян зэрэг ХАА—н нэгдлүүд ашиг орлогын төлөвлөгөөг 91,2—92,1 хувиар тасалдуулж бусдаасаа хол хоцорч явааг сум-нэгдлийн удирдах хариуцлагатан нар анхаарах цаг болсон байна.

Эдгээрийн улмаас аймгийн орлогын төлөвлөгөөнд муугаар нөлөөлөн хөрөнгө оруулалт, эмнэлэг, соёл гэгээрлийн байгууллагуудын цалин хөлс, эм хоол зэрэг чухал зардлууд хугацаандаа санхүүжигдэхгүй зэрэг муу уршиг үзүүлэх нь дамжиггүй.

Төсвийн орлогын төлөвлөгөөг хугацаанд нь биелүүлэхийн тулд үйлдвэр аж ахуй улс хоршооллын байгууллгуудын удирдах хүмүүс, санхүүгийн ажилтан бүр төлөвлөгөөнийхөө биелэлтийн байдалтай сар тутам танилцаж, түүнийг заавал биелүүлэхэд чиглэгдсэн тодорхой үр дүнтэй ажил зохиодог байхын хамт улс, аймгийн тэргүүний нягтлан бодох санхүүгийн ажилтан нарын анхдугаар зөвлөлгөөнөөс гаргасан чухал шийдвэр уриалгыг хэрэгжүүлэн биелүүлж ажиллавал зохино.

Д. *Баатар*

Тэргүүний туршлагын индэр

Морин машинаар өвс хадагч аймгийн аварга Лувсангомбын туршлага

Лувсангомбо хадлангийн ажлыг 1955 онд Мөнгөнморьт сумын өвс хадах морин станцад морин машин засах ажлаар эхэлжээ.

Лувсангомбо 1962—1964 онуудад морин машинаар өвс хадаж 1962 онд 110 тонн, 1963 онд 115 тонн, 1964 онд 123,7 тонн өвс хадах төлөвлөгөөгөө үргэлж давуулан биелүүлж ирлээ.

Лувсангомбо ярихдаа;

—Арвин их хадлан авна гэдэг бол морин машиныг эзэмшин ажиллуулж байгаа эзнээс шалтгаалдаг.

Энэ нь уйгагүй ажиллагаа хэрэгтэй гэсэн үгээ. Би хадланд гарахдаа 2 ээлжийн морьтой гардаг.

Газрыг бүрэн ашиглах нэгарга бол хадах талбайн загоныг томоор татах явдал юм.

Хэрэв загоныг багаар татвал эргэлтэнд далан их үлдэх, үргэлж тойрсоор байтал морь амархан эцдэг хортой байдаг.

Харин том загон татсан талбайгаас их ургац авдаг юм.

Би өглөө 5 цагт босож цавгаа уусны дараа 6 цаг хүртэл морио услаж машинаа шалгаж тосолгоонуудыг хийж хадалтанд гараад өглөө оройн сэрүүнээр шургуу сайн ажиллаж өдрийн их халуунд морь биеэ амраадаг. Орой хадалтаас буусны дараа хөрөөгөө ирлэж, хэрээ хушуу боолтуудын чанга сулыг тохируулан өглөө ажилд гарахад бэлэн болгодог.

Хадлангаа хадаж байх үедээ шатуун уртдаж богинодож байна уу, хутганы ир юманд хазайж уу гэдгийг байнга харж үзэн тохируулж явдаг.

Ингэж зөв сайн тохируулбал бага зэрэг чийгтэй үед ч гэсэн өвс хадаж болдог. Ер нь 2 цаг дугамд 1 удаа машины үзлэг тосолгоо хийдэг.

Морио 2 ээлжээр тогтмол цагт нь ажиллуулж тогтоосон цагт нь амрааж байвал морь эцнэ гэж байдаггүй. Морийг хөнгөн байлгаж байна гээд уяж сойгоод байвал хүч нь амархан муудлаг.

Иймд морийг өдөрт 2—3 удаа услаж байнга зэрэг идүүлж байх хэрэгтэй.

Учир нь морь машинд зүтгэсээр байгаад амархан ангадаг. Үүнээс болж ажилд муугаар нөлөөлөх тал ч гардаг. Хадланч хүний бас нэг анхаарах зүйл бол хадах талбайг цэвэрлэн чулууг нь түүх явдал мөн гэдгийг анхаарах хэрэгтэй гэв. Лувсангомбо намар хадлангийн ажлаа дуусаад морин машинаа засаж сэлбэн дараа жилийн хадланд бэлэн болгож хадгалаад хадланд гарахад зөвхөн тосолгоо хийгээд л ажилдаа ордог заншилтай болсон байна.

Ингэсний үр дүнд нэг машиныг зөв сайн эзэмшин тэр машинаараа ямар нэг гэмтэлгүйгээр 6 жил дараалан өвс хадаж их хадлан авч байна.

Лувсангомбын ярианаас үзэхэд уйгагүй ажиллагаа амжилтанд хүргэдэг гэдэг нь хэн бүхэнд илэрхий. Аварга хадланч Лувсангомбо бүтээлч ажиллагааны үрд 1963 онд сумын хадлангийн аварга болж, 1964 онд морин машинаар өвс хадагч аймгийн аварга болсон амжилтаа бататгаж 1965 онд аваргаа хамгаалах зориг төгс байна.

Д.Гонгор

Гар хадуураар өвс хадагч аймгийн аварга Жамсрангийн туршлага

Б.Жамсран 1957 онд нэгдэлд орсон цагаас эхлэн гуанзанд ажиллах, ачигч хийх зэргээр удирдлагаас өгсөн үүрэг даалгаврыг цаг бүр биелүүлж хий гэсэн ажлыг хийгээд явдаг байв.

Жамсранд тодорхой нэг төрлийн биш олон янзын ажил хийх нь үр бүтээл, сонирхол багатай шиг болохоор нь хадланч болж 1962 онд 40 тонн, 1963 онд 60 тонн өвс хадаж, 1964 онд бригадынхаа өмнө 90 тонн өвс хадах үүрэг авч ажиллаад бүгд 120 тонн өвс гар хадуураар хадаж аймгийн тэргүүний сайчуудын 3 дугаар зөвлөлгөөнд шалгарч оролцов.

Жамсран их ургац авахын тулд өвс хаана их ургаж байгаа, хаана хадвал гар хадуурт тохиромжтой зэргийг урьдаас ажиглаж байдгийн дээр хадуур, нийлүүр, алх, дөш зэрэг хадлангийн хэрэгслэлийг бүр зун эртнээс бэлтггэдэг байна.

Жамсран дээр үеийн «их буут» нэртэй 8,9 номерын хадуурууд ыг голдуу хэрэглэдэг бөгөөд 2—3 цаг орчим ширвээд хадуураа хурцлаж давтдаг байна.

Хадуур хичнээн хурц бол хадахад төдий амар хялбар даацсайтай байдаг гэнэ.

Жамсран үдийн халуунд хадалтаа зогсоод хадсан өвсөө эргүүлж, тойруулж хатааж бухалдах ажлыг хийдэг байна.

Өглөө эрт хадахад сэрүүн, биенд хөнгөн, чийг буусан өвс хадуурт зөөлөн, даац сайтай байдаг байна. Харин өдрийн жин халуунд өвс хатуурч хадуур муудах нь амархан байдаг гэнэ.

Жамсран хадуураа жигд давтаж ишийг хуурай модоор биедээ тохируулан ишилдэг бөгөөд хадуурыг босгоод барихад гар нь бүслэхийн тэнд байвал биеийн хүч ба далайлтанд тохирч ийм байдлаар хадуураа ишлээд хадахад 9 ноймерын хадуураар нэг бүтэн ширвэхэд 3 метр 20 сот орчим газар ширвэж чаддаг юм гэж ярьдаг.

Жамсран өвс хадахдаа хөнгөн элбэгжүү хувцастай ажиллахын хамт бяр хүчээ чээжиндээ авч хөнгөн шиг ширвэх нь ашигтай гэж үздэг ажээ.

Бас цагаа зөв ашиглахын тулд цай хоолоо хүүхдээр ажлын талбарт зөөлгөдөг байна

Жамсран ажиллахын зэрэгцээгээр сурч соёлжих гэж мэрийдэг байна. Одоо 20—иод номтой номын сантай болж түүнээсээ уншиж ашигладаг ба 1965 онд «Үнэн», «Ухуулагчийн өврийн дэвтэр», «Анхдугаар таван жил» зэрэг хэвлэл захиалан уншиж байна. 1964 оноос эхлэж 4 дүгээр ангийн боловсрол эзэмшихээр ажиллаж байгаа ба гэртээ радио, оёдлын машинтай болж, талх барих, гутал хийх ажилд мэргэжжээ. Жамсран одоо гэртээ 8 хүүхэд, эхнэрийн хамт сайн сайхан амьдарч байна. Жамсран үнэнч шударга хөдөлмөрөөрөө ард түмэндээ алдаршиж, тэргүүний хадланчин болжээ. 1964 онд олсон амжилтаараа 1964 оны аймгийн гар хадуурын аварга болжээ.

Жамсран өнгөрсөн оныхоо ололт, аваргынхаа амжилтыг хамгаалах үүрэг авчээ.

Д.Дашпунцаг

«ДЭЛХИЙГ НАЙМ ТОЙРСОН ХҮН»

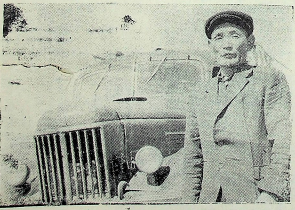

Зуны сайхан улиралд алсын замд аялж яваа авто тээвэрчид Лүнгийн гүүрээр гарахын үед халтан Туулын уснаас нүүр гараа угааж унаж яваа ган хөлөгтөө ус хийгээд хэдэн мөч амардаг заншилтай.

Өнөөдөр сэвэлзэх ч салхигүй хурц нар шарж бүгчим халуун байгаа болохоор энд олон машин зогсож байна.

—Ус буцлаад урагшаа явуулдаггүй. Мөн хэцүүхэн өдөр юм даа гэж хэлээд жолооч маань зогсов.

—За Чимид гуай сайн явж байна уу? Хаа хүрээд ирэв гэж жолоочийг асуухад 40 гаруй насны туранхайвтар шар царайтай хүн:

—Сайн явж байна. Сайн явцгааж байна уу? Заамар ороод ирлээ гэв.

Энэ чинь хаанахын хүн билээ гэхэд:

—Яагаав таны сураад байсан Чимид чинь байхгүй юу? Станцын ганц «бурхан» жолооч шүүдээ гэлээ. «Намын гишүүн жолооч Чимидтэй уулзаж ажил амьдралтай нь танилцахыг хичээгээрэй. Дэлхийн бөмбөрцгийг 8 тойрсонтой тэнцэх урт замаар аялж, өвч олныхоо төлөө өдөр шөнөгүй зүтгэдэг хүний нэг шүү» гэж Эрдэнэсант сумын МААМС-ын дарга Ишдоржийн хүсэж байсныг санаж Чимидтэй уулзаад ажил байдалтай нь товч танилцлаа. Тэрээр;

—Би энэ станцад 10 жил машин жолоодож байна. 1958 онд авсан «ЗИЛ 164» машинаа их засваргүй 320 мянган км явуулаад байна гэж өнгөний будаг нь арилж давхар улаан будгий нь гартал арчсан монхор ногоон тэргээ хараад:

—Ер нь авто машиныг гамтай сайн эзэмшиж урт удаан хугацаагаар эдлэнэ гэдэг чинь ч тэр жолоочоос уйгагүй залхуугүй чамбай ажиллагаа шаардана. Би үзлэг засварыг өөрөө хийж сайчуудын туршлагыг чадах ядахаар эзэмшиж ийм амжилтанд хүрсэн юм гэж ярив.

Чимид бол «ЗИЛ—164» машинаар 7 жил аялахдаа запас хэрэгслэлээс 5000 төгрөгийн хэмнэлт гаргаж 15 дугуй нормоос нь 435 мянган км илүү явуулж 3 тонн бензин хэмнэсэн хүн юм.

Шинэ танил маань хадлангийн хэрэгслэл дэнхийтэл ачсан монхор ногоон «ЗИЛ»—ийнхээ бүхээгэнд ороод миний машин ямар ч халуунд ус нь л буцалдаггүй юм гээд түүний учрыг асуухын чөлөөгүй «баяртай» гээд хөдлөв.

Зэргэлдээх жолоочоос лавлавал «Чимид жолооч машиныхаа усыг бүгдий нь асгаж шинээр сольдоггүй.

Хуучин усан дээр нь шинэ ус бага багаар нэмж хийдэг юм. Тэгэхээр ус нь халдаггүй юм» гэв.

ТОВЧХОН

Өндөрширээт сумын төвд тэргүүний туршлагын сургууль болж сумын нам, улс, олон нийтийн байгууллага, бригадын хариуцлагатан нарыг оролцуулан 8 цагийн хичээл заалаа. Энэ сургуулиар бригадын өмнө тавигдсан аж ахуй соёлын төлөвлөгөөт зорилтуудыг хугацааны нь өмнө жигд тэгш биелүүлэхэд хөдөлмөрчдийн хүчийг хэрхэн зохион байгуулдаг тухай 2 дугаар бригадын дарга Дондог, малыг элдэв өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, хамууг керолины уусмалаар тарьж хүн хүч хэмнэн ажиллаж байгаа тухай 2 дугаар бригадын малын эмч Дашдэндэв нарын туршлагыг яриулав. Ц.Ш